13/01/2019

“Ο Χριστός ως πρότυπο συμπεριφοράς”

/ Γνώμες

Μητροπολίτη Εδέσσης και Αλμωπίας κ.Ιωήλ Φραγκάκου

«Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν»

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Χριστοῦ ἀπέναντι στοὺς ἀνθρώπους δὲν ἦταν μονολιθική. Εἶχε μιὰ ποικιλία ἐκδηλώσεων. Ἄλλωστε ὁ Χριστὸς ἐνσαρκώθηκε καὶ φανερώθηκε στοὺς ἀνθρώπους καὶ ἔτσι ἀποκαλύφθηκε ἡ σοφία του, μὲ σκοπὸ «προτεθῆναι τὴν αὐτοῦ πολιτείαν εἰς μίμησιν», δηλαδὴ γιὰ νὰ γίνει ἡ ζωή του σὲ μᾶς πρότυπο γιὰ μίμηση, παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς. Ἀνάλογα μὲ τὴν κάθε περίπτωση ποὺ τοῦ παρουσιαζόταν, ἐνεργοῦσε. Ὄχι διπλωματικὰ καὶ μὲ ἰδιοτέλεια, ἀλλὰ πάντοτε ἔχοντας ὡς γνώμονα τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλοτε μιλοῦσε ταπεινὰ γιὰ τὸ πρόσωπό του κι ἄλλοτε ἀπεκάλυπτε τὴ θεότητά του. Ἄλλοτε ἐρχόταν στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ μιλοῦσε μπροστὰ σ’ ὅλο τὸν κόσμο γιὰ θέματα σοβαρότατα κι ἄλλοτε ἔφευγε καὶ κρυβόταν στὴ Γαλιλαία γιὰ νὰ ἀποφύγει τὸ φθόνο τῶν ἐχθρῶν του καὶ τὴν ἄκαιρη σύλληψή του. Μιὰ τέτοια περίπτωση εἶναι κι αὐτὴ ποὺ περιγράφει τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο.

Γιατί ἀναχώρησε ὁ Κύριος στὴ Γαλιλαία;

Ἡ ἀναχώρησή του ἔγινε μετὰ τὴ σύλληψη τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (Ματθ. 4,12). Ἕνας λόγος εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπεύφευγε τὴ δημοσιότητα καὶ ἀπέβλεπε στὴν προετοιμασία τῶν μαθητῶν του γιὰ τὸ ἐπικείμενο πάθος του. Ἄλλος λόγος εἶναι ὅτι ἀκόμα δὲν εἶχε ἔλθει ἡ ὥρα του νὰ στευρωθεῖ «οὐ τὸ παθεῖν φεύγων, διὰ τοῦτο γὰρ ἐλήλυθεν, ἀλλὰ καιρὸν ἀναμένων ἐπιτήδειον εἰς τοῦτο», δηλαδὴ ὁ

Κύριος δὲν ἦταν ἕνας δειλὸς ποὺ ἀπέφευγε τοὺς κινδύνους τοῦ ἔργου του, ἀλλὰ ἦταν συνετὸς καὶ ἐπεδίωκε τὸν κατάλληλο καιρὸ γιὰ νὰ σταυρωθεῖ «ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην» (Ἰωάν. 12,27). Ἐὰν σταυρωνόταν γρήγορα, θὰ καταστρεφόταν μεγάλο μέρος τοῦ ἔργου του. Ἡ φυγή του δὲν ἦταν δειλία ἀλλὰ σωφροσύνη. Δὲν ἔβαζε σὲ ἄσκοπους κινδύνους τὸν ἑαυτό του.

Ἐπιτρέπονται οἱ ὑπερβολὲς στοὺς χριστιανούς;

Τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου μας, ποὺ ἀπέφευγε νὰ ἐκτεθεῖ ἄσκοπα ἔχει πολλὰ νὰ μᾶς πεῖ. Τίποτε δὲν πρέπει νὰ κάνουμε μὲ διάθεση ὑπερβολῆς. Οὔτε συντηρητικοὶ νὰ εἴμαστε ἀλλὰ οὔτε καὶ φιλελεύθεροι νὰ εἴμαστε στὰ πνευματικὰ θέματα. Ἀκόμη καὶ στὶς κοσμικὲς ὑποθέσεις μας νὰ ἐνεργοῦμε συνετά. Πάντοτε νὰ ἀκολουθοῦμε τὴ μέση ὁδὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Νὰ ἀναφέρουμε μερικὰ παραδείγματα:

Ἂς δοῦμε τὸ παράδειγμα τῆς νηστείας. Ἄλλοι πολὺ ἄκριτα, κι ἄλλοι, ἴσως εἶναι οἱ πιὸ πολλοί, καθόλου. Ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης λέγει πὼς ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ εἶναι «δόκιμος ζυγοστάτης», δηλαδὴ καλὴ ζυγαριά. Οὔτε τὴν ἀσιτεία νὰ ἐπικροτήσει γιατί θὰ τὸν ὁδηγήσει στὴν ἀτονία καὶ στὴν κατάρρευση, ἀλλ’οὔτε καὶ τὴν πολυφαγία γιατί θὰ τὸν ὁδηγήσει στὴν ἀσωτία. Οἱ διάφορες πνευματικὲς ἀσκήσεις τῆς ἀρετῆς νὰ εἶναι σύμμετρες μὲ τὶς δυνάμεις μας γιὰ νὰ ἔχουμε κανονικὴ πνευματικὴ πρόοδο. Πολλὲς φορὲς ἄνθρωποι ποὺ πρωτογνώρισαν τὸν Χριστό, ἔπεσαν μὲ τὰ μοῦτρα στὴν πνευματικὴ ζωὴ κι ὅταν ἔφυγε ὁ ζῆλος ξαναγύρισαν στὶς προηγούμενες συνήθειές τους κι ἔγιναν χειρότεροι «καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων» (Ματθ. 12,45).

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλα ζητήματα. Δὲν πρέπει νὰ βλέπουμε παντοῦ ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ’ οὔτε καὶ νὰ ἀμνηστεύουμε αὐτοὺς ποὺ τὴν διαβάλλουν καὶ τὴν συκοφαντοῦν. Στὴν πνευματικὴ ζωὴ νὰ ὑπάρχει ἕνα μέτρο. Στὴ συναναστροφή μας μὲ τοὺς ἄλλους νὰ ἔχουμε διάκριση, ὥστε νὰ ἀντιληφθοῦμε ποιὸς εἶναι ὁ κατάλληλος καιρὸς γιὰ νὰ μιλήσουμε στὸν ἄλλο γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ γιὰ θέματα πνευματικά. Ἐνδέχεται ἀντὶ γιὰ νὰ κάνουμε καλὸ νὰ κάνουμε κακό.

Ἀδελφοί μου, ἂς παραδειγματισθοῦμε ἀπὸ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ εἴμαστε ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ συνετοὶ καὶ σώφρονες. Ἀμήν.